

Dorota Jutrzenka-Supryn

Stopień/tytuł; zatrudnienie: doktor, Instytut Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa, Wydział Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W Zespole Historii Kartografii od września 2015 r.

Zainteresowania naukowe: konserwacja zabytków na podłożu papierowym i skórzanym (w tym zabytków kartograficznych rękopiśmiennych i wykonanych w technikach graficznych, wielkoformatowych map ściennych, atlasów, map jednostkowych i globusów), badania zabytków w zakresie diagnostyki techniki wykonania i stanu zachowania, opracowanie innowacyjnych zagadnień w zakresie metodyki konserwacji, wartościowanie dzieł sztuki.

Życiorys naukowy, z uwzględnieniem osiągnięć związanych z historią kartografii:

W 1993 r. ukończyła studia na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu na kierunku Konserwacja i Restauracja Dzieł Sztuki, otrzymując tytuł magistra sztuki w zakresie konserwacji zabytków z papieru i skóry.

Od 1993 r. rozpoczęła pracę w Zakładzie Konserwacji Papieru i Skóry Instytutu Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu i w jednostce tej pracuje obecnie na stanowisku adiunkta.

W styczniu 2006 r. obroniła pracę doktorską pt. Problemy konserwacji map kolorowanych grynspanem, wykonaną pod kierunkiem prof. dr hab. A. B. Strzelczyk w Instytucie Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa Uniwersytetu M. Kopernika, otrzymując tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie nauki o sztuce. W dysertacji tej zajęła się zagadnieniami niszczenia papierowego podłoża przez pigment miedziowy – grynspan oraz opracowaniem metody konserwacji zabytków kartograficznych z tym zniszczeniem.

Ważnym obszarem działalności jest praca dydaktyczna, w której podczas prowadzonych samodzielnie zajęć w ramach Pracowni Konserwacji Zabytków, Pracowni Dokumentacji Konserwatorsko-Technologicznej czy wykładów z przedmiotu Wybrane problemy w konserwacji zabytków (zagadnienia dotyczące konserwacji globusów) wielokrotnie podejmowane były zagadnienia i realizacje konserwatorskie, których przedmiotem były zabytki kartograficzne. W pracowni dyplomowej pod kierunkiem dr Doroty Jutrzenki-Supryn powstało 10 prac, w tym dwie dotyczące zabytków kartograficznych zostały nagrodzone.

W 2011 roku uczestniczyła w zespołowym projekcie konserwatorsko-badawczym, realizowanym przez ZKPiS i Pracownię Konserwacji Metalu, a dotyczącym zbioru map i matryc do

ich tworzenia należących do Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Owińskach. Badane i poddane pracom konserwatorsko-restauratorskim obiekty są eksponowane w pierwszym w Polsce unikatowym Muzeum Tyflogicznym w Owińskach.

Do 2016 r. wykonała 97 realizacji konserwatorskich, samodzielnie lub w zespole. Tematyka prac jest bardzo różnorodna. Są to inkunabuły, stare druki, rękopisy, dokumenty pergaminowe z przywieszonymi pieczęciami, grafiki, gwasze, rysunki jak również przedmioty rzemiosła artystycznego. Najważniejsze realizacje dotyczące zabytków kartograficznych to konserwacje atlasów: *Appendix Theatri* Willema Bleau (Amsterdam 1631 r.) i *Atlas Nouveau* Nicolasa Sansona (Amsterdam 1696 r.) ze zbiorów Biblioteki PAN w Gdańsku, *Theatrum orbis terrarum* Abrahama Orteliusa (Antwerpia 1592 r.) ze zbiorów WSD Hosianum w Olsztynie), *Atlasu Kartograficznego* utworzonego sztucznie ze zbioru map powstałych w oficynie Homanni Heredes i J. H. Homanna w Norymberdze w 1 poł. XVIII w. ze zbiorów Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie. Inne realizacje to konserwacja zespołu 5 planów architektonicznych Carla Schmidta dotyczących budynku Teatru Miejskiego i Łoży pod Złotym Berłem we Wrocławiu z lat 1871 i 1874 ze zbiorów Archiwum Budowlanego Miasta Wrocławia, konserwacja map szkolnych z XIX w. ze zbiorów Biblioteki Kórnickiej PAN oraz szeregu map należących do zbiorów prywatnych.

W 2015 r. brała udział w zespołowych badaniach techniki wykonania i stanu zachowania *Mapy ziemi pszczyńskiej* autorstwa A. Hindenberga z 1636 roku ze zbiorów Archiwum Państwowego w Katowicach.

Każda z realizacji prac konserwatorskich i badawczych, zgodnie z obowiązującym schematem, została udokumentowana nie tylko w zakresie działań konserwatorskich, ale również w zakresie opracowania analizy funkcji, formy i treści oraz historii zabytku.

Uzupełnienie pracy dydaktycznej i naukowej na UMK to również dodatkowa praca w Bibliotece Elbląskiej im. C. K. Norwida, gdzie zatrudniona jest od 2007 r. na stanowisku starszego kustosa, specjalisty do spraw konserwacji zbiorów zabytkowych. Zakres obowiązków obejmuje planową i kompleksową ochronę zbioru liczącego ponad 55 tys. książek zabytkowych w tym 9 tys. starych druków, zbiorów rękopisów oraz niewielki zbiór zabytków kartograficznych. W BE przygotowała i zrealizowała 7 projektów dofinansowanych przez MKiDN. Ponadto jest pomysłodawcą i organizatorem cyklu imprez kulturalnych pod tytułem: Spotkanie z Arcydziełem, promujących zabytkowy księgozbiór BE i idee ochrony zabytków. W roku 2010 otrzymała Nagrodę Prezydenta Elbląga w kategorii Kultura i Sztuka.

Za całokształt działań w roku 2015 otrzymała Srebrną odznakę „Za opiekę nad zabytkami” przyznaną przez Warmińsko-Mazurski Urząd Konserwatora Zabytków.

Wybrane publikacje (związane z zagadnieniami konserwacji zabytków kartograficznych)

1. *Materiały i techniki wykonywania map od starożytności do XVIII wieku*, w: *Dawna mapa źródłem wiedzy o świecie*, „Z dziejów kartografii”, t. 14, red. St. Alexandrowicz, R. Skrycki, Szczecin 2008, s. 71–86

2. *Grynszpan – zielony pigment stosowany do kolorowania map i jego wpływ na stan zachowania zabytków kartograficznych*, w: *Dawna mapa źródłem wiedzy o świecie*, „Z dziejów kartografii”, t. 14, red. St. Alexandrowicz, R. Skrycki, Szczecin 2008, s. 87–104

3. *Atlas odzyskany – IV Additamentum Theatrum orbis terrarum Abrahama Orteliusa ze zbiorów Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Hosianum w Olsztynie – zagadnienia historyczne i konserwatorskie*, w: *Od atlasu do kolekcji. W 440. rocznicę I wydania atlasu Abrahama Orteliusa*, „Z dziejów kartografii”, t. 16, red. J. Ostrowski i R. Skrycki, Szczecin 2011, s. 63–76

4. *Atlas Silesiae ze zbiorów Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Opolu – dokument historyczny i dzieło sztuki kartograficznej. Pełna konserwacja i restauracja*, współautor J. Sroka, w: *15 Notes Konserwatorski*, red. A. Lipińska, B. Berlińska, BN, Warszawa 2012, s. 125–135

5. *Konstrukcja bloku w oprawach dawnych atlasów i jej wpływ na sposób prezentacji treści kartograficznej i stan zachowania*, w: *Kamienie milowe w kartografii*, „Z dziejów kartografii”, t. 17, red. J. Ostrowski i P. E. Wespiański, Warszawa 2013, s. 479–495

6. *Zagadnienie rekonstrukcji treści i obrazu w zabytkowych mapach*, w: *Dawne mapy jako źródła w badaniach geograficznych i historycznych*, „Z dziejów kartografii”, t. 18, red. B. Konopska i J. Ostrowski, Warszawa 2014, s. 301–320

Kontakt: supryn@wp.pl